Тыднёвік Магілёўскі

№ 26 (90) 7 - 13 ліпеня 2000 г. Кошт 50 руб.

Няхай вам не падасца гэты нумар "Тыднёвіка" надта казённым. Напрыканцы мінулага тыдня ў краіне адбылося некалькі мерапрыемстваў нацыянальнага маштабу – IV Кангрэс дэмакратычных сілаў, пазачарговы зьезд Беларускай асацыяцыі журналістаў і III Сойм Маладога Фронту. Мы палічылі абавязковым давесьці пра іх сваім чытачам як мага ў поўным аб'ёме.

Веданьне дакумэнтаў, якія тут друкуюцца, мусяць дадаць людзям разуменьня падзеяў і кірунку іх магчымага разьвіцьця. Аднойчы, крыху больш за 6 гадоў таму, беларусы праявілі недаравальную для сьвядомага грамадзтва абыякавасьць, і некалькі разоў пазьней "купляліся" на тое ж: начальству і прапагандыстам-камэнтатарам з БТ відней... Больш адмахвацца ад сябе і краіны немагчыма. Для адказных учынкаў патрэбныя першакрынічныя веды і цьвярозы роздум.

Чытайце...

Фота IREX.

ЗАЯВА КАНГРЭСА ДЭМАКРАТЫЧНЫХ СІЛАЎ

Аб палітычнай сытуацыі

Дваццаць першае стагодзьдзе беларускае грамадзтва сустракае ў стане глыбокага сыстэмнага крызысу. Створаная кіруючым рэжымам сацыяльна-эканамічная мадэль паставіла грамадзтва на мяжу нацыянальнай катастрофы. Беларусь выпала з агульнаэўрапейскіх дэмакратычных працэсаў, аказалася чорнай дзіркай на мапе Эўропы.

Эканамічная палітыка рэжыму вядзе да разбурэньня прадукцыйных сілаў грамадзтва, сыстэмы сацыяльнай абароны насельніцтва, большая частка якога ўжо за межамі жабрацтва. Краіна жыве за кошт наступных пакаленьняў. Нацыянальнае багацьце безкантрольна разбазарваецца праз пазабюджэтныя прэзыдэнцкія фонды, Упраўленьне справамі прэзыдэнта, падазроныя камэрцыйныя структуры. Беларусь усё больш пераўтвараецца ў мафіёзную дзяржаву.

Ваяўнічае адмаўленьне каштоўнасьцяў эўрапейскай дэмакратыі, нормаў міжнароднага права пацягнулі за сабой зьнешнепалітычную ізаляцыю краіны.

Дзейнасьць Лукашэнкі ёсьць сур'ёзнай пагрозай беларускай дзяржаўнасьці. Такая сьвятая для кожнага народа каштоўнасьць, як дзяржаўны суверэнітэт, стала разьменнай манетай у ягонай брудной палітычнай гульні. Кангрэс заяўляе, што дамова аб стварэньні "саюзнай дзяржавы" пярэчыць Канстытуцыі й ня мае юрыдычнае сілы, паколькі падпісаная нелегітымным прэзыдэнтам і ратыфікаваная нелегітымным парлямэнтам.

Канстытуцыйна-палітычны крызыс, які паўстаў у 1996 годзе, перайшоў у крытычную стадыю пасьля 21 ліпеня 1999 г., калі закончыўся законны тэрмін прэзыдэнцкіх паўнамоцтваў Лукашэнкі. Дыктатура пазбаўляе нашае грамадзтва магчымасьці сапраўднага волевыяўленьня. Дзесяцімільённы народ стаў закладнікам капрызаў і злой волі аўтарытарнага правіцеля зь ягонымі вельмі прымітыўнымі ўяўленьнямі аб грамадзтве і дзяржаве.

Дзяржаўная ўлада ў Беларусі масава парушае правы і свабоды грамадзянаў. Забароны і разгоны мірных мітынгаў, маніфэстацыяў, шэсьцяў, захопы і зьбіваньні, палітычныя перасьледы і парушэньні свабоды слова сталіся злавеснай прыкметай грамадзкага жыцьця краіны. Больш за 2 тысячы чалавек прайшлі праз цалкам залежныя ад улады адміністрацыйныя і крымінальныя суды. Бязьвінна пакутуюць у турме дэпутаты Андрэй Клімаў і Уладзімер Кудзінаў, несправядлівыя прысуды вынесеныя Міхаілу Чыгіру, Мікалаю Статкевічу, Валерыю Шчукіну. Ад палітычных рэпрэсіяў рэжым перайшоў да палітычнага тэрору: бясьсьледна зьніклі Юры Захаранка, Віктар Ганчар, Анатоль Красоўскі.

Аднак нельга бясконца ашукваць народ. Расьце супраціў рэжыму. Адбыўся пералом грамадзкіх настрояў. Апазыцыя змагла дасягнуць кансалідацыі і перайсьці ў палітычны наступ.

Кангрэс заяўляе, што адзінства дзеяньняў усіў дэмакратычных сілаў – вялікі грамадзкі набытак, найважнейшая ўмова перамогі над дыктатурай. Асновай адзінства ёсьць прызнаньне законна абранага Вярхоўнага Савету XIII скліканьня адзіным легітымным органам заканадаўчай улады.

Прыйшоў час спыніць некампэтэнтныя, неразумныя і антызаконныя дзеяньні кіруючага рэжыму. Аб'яднаем намаганьні ў імя ўратаваньня нашага агульнага дому – Беларусі!

Жыве незалежная, дэмакратычная Беларусь!

Бліскавіца ці гром?..

Роўна тыдзень мінуў з дня страйку, а ў горадзе не сьціхае розгалас гэтага сапраўды нечаканага здарэньня: "Ну, калі чаркоўцы незадаволеныя, дык што гаварыць пра нас?!"..

Прычынаў для такіх настрояў некалькі.

"Трансмаш" уваходзіць у так званы "прэзыдэнцкі сьпіс" прадпрыемстваў, якім усе ведамствы і мясцовае кіраўніцтва абавязаны аказваць спрыяньне. Завод сябруе не абы з кім, а з "самім" Лужковым, які "лично" тут бываў і які забясьпечвае маскоўскімі заказамі значную частку ягонай вытворчай праграмы. З завода даўно звольненыя "свабодныя прафсаюзаўцы", што забясьпечыла тут цішыню, прыгнечанасьць і палітычную надзейнасьць калектыву.

І вось на табе! Пра тое, што адбылося на мінулым тыдні на "Трансмашы", рэдакцыі паведаміў рабочы завода Алесь Фамін, ліст якога дайшоў да нас у аўторак. Вось гэты "дакумент часу".

Страйк на "Трансмашы"

Справа ў тым, што працаўнікі не маглі атрымаць свае травеньскія заробкі. Згодна Калектыўнай дамове, прынятай на пачатку года, выплата павінна была адбыцца не пазьней за 15 чэрвеня.

Паказальнае ў гэтым страйку тое, што яго ніхто не арганізоўваў. Ад раніцы так і не распачалі працу большасьць цэхаў. З восьмай гадзіны спынілася ўся вытворчасьць. Людзі зьбіраліся гурточкамі ды ўголас абмяркоўвалі сваё становішча. Праз паўгадзіны ўсе рушылі на галоўны заводзкі пляц, што побач з "пэнтагонам" – будынкам заводзкай адміністрацыі. Па цэхах засталіся толькі "шасьцёркі" ды "залётныя". З прычыны адсутнасьці арганізатараў, акцыя праходзіла хаатычна, экспромтам. Спачатку нехта праявіў ініцыятыву і пачаў выступаць на тэму "эканомікі, эканоміі" і нечага падобнага. Яго хутка спынілі і суцішылі. Натоўп у тысячу чалавекаў прагнуў толькі аднаго: атрыманьня свайго заробку. Страйкоўцы патрабавалі да сябе дырэктара, але таго на заводзе не было. Да людзей выйшлі ягоныя намесьнікі Мышкоўскі, Апалонец і Марозаў. Пазьней да іх далучыўся і Сенакосаў. Да сабраўшыхся зьвярнуўся Апалонец, які папрасіў усіх вярнуцца ў цэхі і паабяцаў, што грошы будуць пералічаныя ў адпаведныя ашчадныя касы горада (у нас такім чынам налічваецца і выдаецца заробак) да 15-й гадзіны. Людзі яшчэ крыху пашумелі-пагудзелі і разышліся. Хутка большая частка рабочых паехала ў горад па свае абяцаныя грошы. І праўда, грошы нам у той дзень сплацілі. Паўсюль у ашчадных касах чэргі кантралявалі міліцыянты, чаго раней не бывала.

Так і праляцеў гэты страйкавы дзень і скончыўся рабочай перамогай, на дзіва лёгкай і хуткай. Некаторыя пытаньні, праўда, засталіся адкрытымі:

– чаму наш завод, які ня мае праблемаў з рэалізацыяй прадукцыі (усё выпрабляецца згодна папярэдняму заказу) апынуўся, хай сабе і на кароткі час, у фінансовай яміне?

– чаму нашыя заробкі амаль самыя нізкія ў горадзе?

– чаму мы працуем на абсталяваньні, якое даўно састарэла?

– чаму нашыя прафсаюзныя й іншыя грамадзкія арганізацыі, якія мусяць бараніць працоўных, нічога ня робяць?

Пытаньняў падобных у нас безьліч. А ў адказ можна пачуць толькі адно: не падабаецца – звальняйся...

Алесь ФАМІН, рабочы "Трансмашу"

Фота IREX.

РЭЗАЛЮЦЫІ КАНГРЭСА ДЭМАКРАТЫЧНЫХ СІЛАЎ

Пра адносіны да выбараў

Зыходзячы з таго, што:

1. свабодныя выбары зьяўляюцца адзіным мірным шляхам да пераадоленьня глыбокага канстытуцыйнага і эканамічнага крызысу й дэмакратызацыі беларускага грамадзтва,

2. дэмакратычна абраны парлямэнт павінен быць адзіным заканадаўчым органам улады РБ,

КДС адзначае, што:

– грамадзяне Беларусі з восені 1996 году пазбаўленыя магчымасьці ўдзельнічаць у кіраваньні сваёй краінай праз дэмакратычна абраны і паўнамоцны парлямэнт,

– працягваюцца палітычныя рэпрэсіі супраць грамадзянаў нашае краіны, бясьследна зьнікаюць вядомыя апазыцыйныя палітыкі, у грамадзтве пануе страх, расьце палітычная эміграцыя,

– адсутнічае рэальны доступ апазыцыйных партыяў да дзяржаўных сродкаў масавае інфармацыі,

– прыняты выбарчы кодэкс не адпавядае міжнародным стандартам, не дазваляе забясьпечыць прадстаўніцтва ў парлямэнце розных грамадзкіх інтарэсаў, стварае ўмовы для фальсыфікацыі выбараў й не забясьпечвае даверу да вынікаў галасаваньня.

У гэтай сытуацыі любыя выбары пераўтвараюцца ў фарс, удзел у якім для дэмакратычных сілаў немагчымы.

КДС патрабуе правядзеньня рэальных перамоваў паміж уладай і апазыцыйнымі партыямі й выкананьня ўмоваў для правядзеньня свабодных і справядлівых выбараў, што былі сфармуляваныя ў Санкт-Пэцярбурскай дэклярацыі Парлямэнцкай Асамблеі АБСЭ і Выніковым дакумэнце Стамбульскага Саміту кіраўнікоў дзяржаваў АБСЭ, а таксама ў Дакумэнце Тэхнічнае канфэрэнцыі па сытуацыі ў Беларусі ад 7 красавіка 2000 году, а менавіта:

– забясьпечыць наданьне парлямэнту рэальных паўнамоцтваў як адзінаму заканадаўчаму органу,

– прывесьці выбарчае заканадаўства ў адпаведнасьць да эўрапейскіх стандартаў,

– забясьпечыць рэальны доступ апазыцыйных партыяў да дзяржаўных сродкаў масавае інфармацыі,

– спыніць палітычныя рэпрэсіі, забясьпечыць свабоду мірных сходаў і свабоду слова.

Кангрэс заяўляе, што дэмакратычныя сілы прымуць рашэньне ўдзельнічаць у парлямэнцкіх выбарах толькі пасьля выкананьня ўсіх вышэйзгаданых умоваў. У адпаведнасьці з Канстытуцыяй РБ, гэтыя ўмовы павінны быць выкананыя за чатыры месяцы да выбараў.

Кангрэс станоўча ацэньвае намаганьні АБСЭ й іншых міжнародных арганізацыяў спрыяць правядзеньню ў Беларусі свабодных і справядлівых выбараў й заклікае іх накіраваць на выбары міжнародных назіральнікаў толькі ў выпадку выкананьня ўладамі Беларусі ўсіх вышэйзгаданых умоваў.

Кангрэс заклікае міжнародныя арганізацыі, парлямэнты і ўрады дэмакратычных краінаў заявіць, што ў выпадку невыкананьня гэтых умоваў выбары ў Беларусі ня могуць быць прызнаныя легітымнымі і дэмакратычнымі.

Аб кансалідацыі Дэмакратычных Сілаў

КДС заклікае мясцовыя структуры арганізацыяў-удзельнікаў Кангрэса да стварэньня рэгіянальных Каардынацыйных Радаў дэмакратычных сілаў у вобласьцях, гарадах і раёнах, дзе яны яшчэ ня створаныя, для эфэктыўнай рэалізацыі сумесных палітычных рашэньняў КДС.

КДС даручае абноўленаму аргкамітэту падрыхтаваць першае пасяджэньне Каардынацыйнае Рады дэмакратычных сілаў – галоўнага каардынацыйнага органу, які будзе дзейнічаць да наступнага пасяджэньня Кангрэсу на аснове ўхваленай Кангрэсам Пастановы аб КРДС.

ПАСТАНОВЫ КАНГРЭСА ДЭМАКРАТЫЧНЫХ СІЛАЎ

Аб Усебеларускім Зьезьдзе за Незалежнасьць

Канстатуючы рэальную пагрозу незалежнасьці Беларусі,

Выказваючы абурэньне непрыхаванымі захадамі на здачу сувэрэнітэту нашай дзяржавы,

Імкнучыся да згуртаваньня ўсіх здаровых сілаў грамадзтва,

Кангрэс Дэмакратычных Сілаў пастанаўляе:

– **Ухваліць** ініцыятыву творчай інтэлігенцыі Беларусі па скліканьні Ўсебеларускага Зьезду за Незалежнасьць, першая сэсія якога адбудзецца 29 ліпеня 2000 году,

– **Заклікаць** усе арганізацыі, прадстаўленыя на Кангрэсе дэмакратычных сілаў, актыўна падключыцца да арганізацыйна-творчай падрыхтоўкі Ўсебеларускага Зьезду за Незалежнасьць праз Аргкамітэт і Рабочую групу.

Аб Каардынацыйнай Радзе дэмакратычных сілаў

1. Каардынацыйная Рада дэмакратычных сілаў складаецца з прадстаўнікоў наступных партыяў: АГП, БСДГ, БСДП, БНФ, Беларускай партыі працы, Беларускай партыі жанчын "Надзея", а таксама прадстаўнікоў Прэзыдыюма Вярхоўнага Савету Рэспублікі Беларусі, Асамблеі няўрадавых арганізацыяў, Кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў, Грамадзянскай ініцыятывы "Хартыя-97", прадстаўнікоў абласных і Менскай гарадзкой Каардынацыйных Радаў дэмакратычных сілаў. Пры гэтым адна арганізацыя мае адзін голас.

2. Для вырашэньня тэрміновых праблемаў КРДС можа зьбірацца ў скарочаным складзе без прадстаўнікоў рэгіянальных структураў. Рашэньні па арганізацыі агульнарэспубліканскіх кампаніяў прымаюцца КРДС з удзелам прадстаўнікоў рэгіянальных Каардынацыйных Радаў.

3. Для вырашэньня складаных праблемаў КРДС можа ініцыяваць сход Аргкамітэту.

4. Новыя арганізацыі могуць быць далучаныя да працы КРДС ейным рашэньнем.

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Толькі што мы ўзгадвалі магілёўскі аўтазавод з нагоды сьвяткаваньня калектывам выпуску юбілейнага самазвала. Сёньня ізноў аўтазавод на вуснах ва ўсіх. Але па нагодзе, як гаворыцца, зусім процілеглай. Тут, у момант атрыманьня хабару ад прадстаўніка прыватнай фірмы за спрыяньне ў набыцьці заводзкай прадукцыі, арыштаваны кіраўнік аднаго з цэхаў. Дагэтуль лічылася, што хабарніцтва ў краіне пераможана.

Пра тое, што неператожнымі застаюцца і такія злачынствы, як злоўжываньне службовым становішчам і прысваеньне дзяржаўнай маёмасьці, нагадаў распачаты на тыдні суд над дырэктарам (былым, зразумела) магілёўскага "Зеніту". Васіль Асіпенка быў больш вядомы ў горадзе як нястомны змагар з Свабодным прафсаюзам, чым удалы кіраўнік праблемнага прадпрыемства. Паколькі спраўляцца з праблемамі не ўдавалася, чалавек вырашыў, відаць, пайсьці "іншым шляхам". Гэта й прывяло яго ў залю Цэнтральнага суда.

Міністар адукацыі Васіль Стражаў уручыў кіраўніцтву Магілёўскага машынабудаўнічага інстытута пасьведчаньне аб наданьні навучальнай установе статусу Унівэрсытэта. Колішняя "машынка", якую скончыла, здаецца, палова Магілёва, цяпер будзе мець абрэвіятуру МДТУ. Гучыць прыгожа! – гэта пакуль усё, што можна сказаць у сувязі з навіной.

Днямі пікетавалі жыхары магілёўскага мікрараёну Казіміраўка. Найбольш актыўныя зь іх хацелі дамагчыся спыненьня будаўніцтва побач з дамамі і дзіцячымі пляцоўкамі, а таксама непадалёк ад прыватных агародаў новай аўтастаянкі. Пакуль пікет, які больш нагадваў стыхійны вулічны сход, станоўчага выніку ня даў.

Ізноў падаражэў хлеб. Толькі што на папярэдняе падаражаньне скардзіліся М.Дражыну ў калектыўным лісьце клімаўцы *("ТМ" нядаўна пра гэта пісаў)* – і вось табе адказ. Хаця, зразумела, што не асабіста Дражын падвышае альбо зьніжае цэны. Тое, што людзі скардзяцца "на эканоміку" вышэйшаму начальству, ёсьць найпершым сьведчаньнем хворай эканомікі і ня надта, даруйце, здаровага грамадзтва. З гэтага ж "грамадзтва" вылучэнцы прыходзяць на высокія, у тым ліку эканамічныя, пасады. Нейкае замкнёнае кола...

Каталіцкія сьвятары і паломнікі з Магілёўшчыны ў добрым настроі вярнуліся з Будславу, дзе ўдзельнічалі ў штогадовым кангрэсе ў імя Дзеўны Марыі. Гэты гарадок, што пад Менскам, вядомы сваёй цудатворнай іконай Сьвятой Дзеўны, якая лічыцца каталіцкай апякункай Беларусі. Асноўную імшу падчас кангрэсу ў Будслаўскім касьцёле правёў былы магілёўскі біскуп Уладзіслаў Блін, які цяпер узначальвае віцебскую каталіцкую дыяцэзію.

Мінулым тыднем у Бабруйску пачалі нарэшце хадзіць тралейбусы па доўгачаканых новых маршрутах. За гэта доўгі час змагаліся мясцовыя дэмакраты. Нагадаем, што Вячаслаў Сьвізуноў нават пагражаў уладзе галадоўкай на адным з прыпынкаў. Аднак, на шчасьце, абыйшлося бяз крайніх мераў. Тралейбусы зьвязалі цэнтар з "спальнымі" мікрараёнамі.

Нашая вобласьць пахвалілася тым, што поўнасьцю выканала дзяржаўны заказ па нарыхтоўцы зялёных кармоў для калгаснай скацінкі. Пра гэта насамрэч можна будзе сказаць толькі зімой. Касіць траву – яшчэ ня ёсьць усёй справай. Зь яе трэба нарыхтаваць сена, захаваць яго ад псаваньня і агню. А гэта тэхналёгія, тут толькі выганам гараджанаў на зялёныя палеткі не абыйсьціся. Вёска ж ці не развучылася зусім працаваць. Ёй даўно ня плоцяць, ня мае яна грошай і на "тэхналёгію". Зь пераможнымі рапартамі трэба было б пачакаць, але савецкая традыцыя патрабуе дакладаць напярэдадні сьвятаў аб перамогах і посьпехах. Вось на "Дзень рэспублікі" начальства й не ўтрымалася.

Да сустрэчы, Сымон Глазштэйн.

РОЗДУМ ПАСЬЛЯ СОЙМУ МФ

Карабель наш пакуль выплыў

Трэцяя агульнарэспубліканская "сходка" Маладога Фронту прыцягнула вялікую ўвагу грамадзкасьці. На чацьвертым годзе існаваньня арганізацыя апынулася на мяжы расколу.

Жарсьці напярэдадні былі падагрэтыя некаторымі недзяржаўнымі газэтамі. Прыкладам, перад самым Соймам унутраным справам МФ быў аддадзены цэлы разварот у "Нашай Ніве", дзе былі ня толькі артыкулы асноўных апанэнтаў – П. Севярынца і А.Шыдлоўскага, але й іншыя (небяспрэчныя, дарэчы) камэнтары і меркаваньні. Карацей, магілёўцы ехалі на Сойм у досыць напружаным і ўсхваляваным настроі.

Такім быў і сам Сойм. Былі прынятыя Статут і Праграма. Аднак усе чакалі, зразумела, выбараў старшыні. Прэтэндэнтаў было двое: Севярынец і Шыдлоўскі. Калі першы вёў гаворку з трыбуны аб канцэптуальных пытаньнях працы на пэрспэктыву, выказваў прапановы аб шляхах дзейнасьці, то другі, на жаль, засярodзіўся выключна на крытыцы Паўла Севярынца, да таго ж ня надта абгрунтаванай, а часам проста павярхоўнай. Не спадабалася многім дэлегатам таксама тое, што Аляксей увесь час настойліва падкрэсьліваў, што пацярпеў з-за рэжыму (як быццам той жа Павал, альбо многія іншыя рупліўцы МФ абміналі кратаў). За Паўла прагаласавала 105 дэлегатаў, за Аляксея – 45. Пакрыўджаны Аляксей адмовіўся ад прапановы застацца намесьнікам старшыні МФ і разам зь нешматлікімі прыхільнікамі сыйшоў ня толькі з Сойму, але наогул з Маладога Фронту.

Што думаецца цяпер, адразу пасьля таго, што адбылося на Сойме? З прыемнага гэта тое, што нашае магілёўскае прадстаўніцтва ў кіраўнічых органах МФ пашырылася з 2-х чалавек да 4-х.

Ёсьць і занепакой. Паколькі адзін выразна процілеглы бок пакінуў "карабель", праз пэўны час ёсьць небясьпека яго нахіленьня ў рэзкі крэн. Шкада таксама тых прафэсіяналаў, якія пакінулі МФ, бо іхны досьвед і руплівы патрыятызм, у якім ніхто не сумняецца, быў бы вельмі дарэчы на бягучым этапе нашай гісторыі.

Аднак пэсымызму няма. Ёсьць спадзеў на тое, што самое жыцьцё многае выправіць, а Малады Фронт здолее застацца сярод беларускай моладзі тым лідэрам і аўтарытэтам, якім ёсьць насёньня.

P.S. Сойм падрыхтаваў дакумэнты на афіцыйную рэгістрацыю арганізацыі. З набыцьцём гэтага статусу ў МФ будзе яшчэ больш магчымасьцяў для пашырэньня свайго ўплыву і ажыцьцяўленьня справаў на карысьць Бацькаўшчыны.

Андрэй КАВАЛЁЎ

ДЭКЛЯРАЦЫЯ IV ПАЗАЧАРГОВАГА ЗЬЕЗДУ БАЖ

Аб спыненьні дыскрымінацыі незалежных СМІ і журналістаў у Рэспубліцы Беларусі

Сёньня мы зноў пацьвярджаем сваю адданасьць ідэалам дэмакратыі, прыярытэту правоў чалавека й лічым адным з фундамэнтальных правоў цывілізаванага грамадзтва права на свабоду слова. Гэта магчыма толькі ва ўмовах рэальнай незалежнасьці сродкаў масавай інфармацыі.

Мы канстатуем, што ўлады Беларусі ўсё далей адыходзяць ад прынятых у дэмакратычным сьвеце вызначальных праўных нормаў у сфэры друку, тэлебачаньня і радыё. Фактычна ігнаруюцца патрабаваньні Закону "Аб друку й іншых сродках масавай інфармацыі", якія замацоўваюць права грамадзянаў Беларусі ствараць, валодаць, карыстацца і распараджацца сродкамі масавай інфармацыі для выказваньня сваіх меркаваньняў, поглядаў і перакананьняў. Па ініцыятыве выканаўчае ўлады сыстэматычна зьмяняецца й дапаўняецца заканадаўства аб СМІ з мэтаю ўзмацненьня нагляду за грамадзка-палітычнымі газэтамі, а таксама ўвядзеньня новых пакаральных санкцыяў. Толькі сёлета за тры месяцы – сакавік, красавік і травень – Дзяржаўны камітэт па друку й органы пракуратуры вынесьлі 10 папярэджаньняў незалежным выданьням.

Мы лічым, што эканамічная дыскрымінацыя ў адносінах да незалежных СМІ ёсьць галоўным інструмэнтам ліквідацыі свабоды слова. "Зачыстка" інфармацыйнае прасторы працягваецца праз судовыя зыскі аб абароне "годнасьці дзяржаўных чыноўнікаў". Шматмільённыя, а ў асобных выпадках – шматмільярдныя зыскі накіраваныя на зьнішчэньне "няўгодных газэтаў".

Мы адзначаем адвольнае фармаваньне тарыфаў на паслугі дзяржаўнага прадпрыемства "Белпошта", якое выкарыстоўвае свой манапалізм у сфэры распаўсюджваньня газэтаў па падпісцы і ў розьнічным гандлі. Зь сярэдзіны мінулага году тарыфы для незалежных выданьняў павялічыліся ў некалькі разоў. З кошту, усталяванага рэдакцыямі, "Белпошта" забірае сабе ад 50 да 70 адсоткаў, што значна вышэй, чым у выданьняў, што фінансуюцца з дзяржаўнага бюджэту. Кошт паліграфічных паслугаў для незалежных газэтаў у 1,5-1,8 разы вышэй, чым для дзяржаўных.

Улада цалкам манапалізавала радыё і тэлебачаньне. Таму электронныя СМІ маюць строгую ідэалягічную накіраванасьць, якую журналістам і рэдактарам навязваюць штатныя прапагандысты з вышэйшых структураў улады. Сёньня пад прыкрыцьцём рэарганізацыі першага нацыянальнага тэлеканала фактычна ўводзіцца забарона на прафэсію, дзясяткі супрацоўнікаў могуць пазбавіцца працы з-за таго, што час ад часу спрабуюць выконваць свае прафэсійныя, а не ідэалягічныя абавязкі.

Інфармацыйная палітыка, якая праводзіцца дзяржавай, завяла беларускае грамадзтва ў тупік. Дзяржава ня можа функцыянаваць, калі грамадзяне ня маюць магчымасьці атрымліваць праўдзівую і ўсебаковую інфармацыю пра працэсы, якія адбываюцца ў краіне і за яе межамі. Далейшая палітыка інфармацыйнай блякады ўласнага грамадзтва прывядзе толькі да паглыбленьня самаізаляцыі тых, хто ўтрымлівае ўладу.

Мы лічым, што ўлада павінна неадкладна скасаваць найбольш адыёзныя палажэньні Закона РБ "Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі", у тым ліку такое, як абавязковае ўзгадненьне, а на практыцы – дазвол на разьмяшчэньне СМІ зь мясцовай уладай, што зьяўляецца перашкодай на шляху стварэньня новых незалежных газэтаў.

Мы настойваем на тым, каб улада забясьпечыла свабодны доступ да дзяржаўных СМІ, якія ўтрымліваюцца на сродкі падаткаплацельшчыкаў, для ўсіх грамадзянаў Беларусі, незалежна ад іхных поглядаў, меркаваньняў і перакананьняў.

Фота IREX

Перавбраная старшынёй БАЖ сп-ня Жана Літвіна на свабодзе. Фота зробленае падчас нядаўняга пікету ў абарону свабоды слова.

Мы патрабуем спыніць эканамічную дыскрымінацыю ў адносінах да незалежнае прэсы і стварыць роўныя ўмовы для дзейнасьці ўсіх сродкаў масавае інфармацыі.

Мы заклікаем супрацоўнікаў праваахоўных органаў і судовае сыстэмы кіравацца ў сваіх адносінах зь незалежным журналісцкім корпусам не ўказаньнямі "зьверху", а выключна Законам. На свабоду слова можна часова накінуць кайданы, але паставіць незалежныя СМІ на калені – нельга.

Мы верым, што Беларусь пойдзе шляхам Адраджэньня сваёй шматвекавой гісторыі, культуры, мовы і дзяржаўнасьці. Гэта наш агульны шлях, і дэмакратычныя журналісты яго прайдуць годна!

З ПРЭС-РЭЛІЗУ БАЖ

Аб выніках расьсьледваньня падзеяў 25 сакавіка 2000 году

У дакумэнце, што быў распаўсюджаны на зьезьдзе, нагадваюцца прыкрыя падзеі падчас сьвяткаваньня ў Менску 25 Сакавіка, калі былі затрыманыя некалькі сотняў мірных грамадзянаў і 35 журналістаў з розных краінаў, якія выконвалі свае прафэсійныя абавязкі. БАЖ зьвярнуўся тады ж зь лістом да тагачаснага міністра ўнутраных справаў Юрыя Сівакова, начальніка Галоўнага ўпраўленьня ўнутраных справаў Менскага гарвыканкаму Барыса Тарлецкага, старшыні Дзяржаўнага камітэту па друку Міхаіла Падгайнага, старшыні Менскага гарадзкога савету Ўладзімера Папкоўскага і Генэральнага пракурора Алега Бажэлкі.

Грунтуючыся на заявах і сьведчаньнях ахвяраў, БАЖ патрабавала ад кіраўніцтва органаў унутраных справаў прынесьці публічныя выбачэньні й прыцягнуць вінаватых супрацоўнікаў МУС да адказнасьці ў адпаведнасьці з законам. Было прапанавана Генэральнаму пракурору ўзбудзіць крымінальную справу паводле трох артыкулаў Крымінальнага кодэксу: наўмыснае зьнішчэньне ці сапсаваньне маёмасьці (арт. 96), наўмыснае лёгкае цялеснае пашкоджаньне ці пабоі (арт. 110), перавышэньне ўлады ці службовых паўнамоцтваў (арт. 167).

Як жа адрэагавалі праваахоўныя органы на недапушчальныя й беспрэцэдэнтныя парушэньні правоў журналістаў?

У прэс-рэлізе паведамляецца, што міліцэйскае начальства праз колькі дзён пасьля падзеяў прынесла журналістам прабачэньні за паводзіны некаторых сваіх афіцэраў. У дасланым на адрас БАЖ афіцыйным паведамленьні з МУС паведамлялася, што "эти офицеры переведены на другую работу, не связанную с обеспечением охраны общественного порядка и непосредственного руководства личным составом". Аднак міністэрства адмовілася паведаміць прозьвішчы гэтых афіцэраў.

Кіраўнік Дзяржкамітэту па друку М.Падгайны прызнаў, што пасадавыя асобы ў дачыненьнях з прадстаўнікамі прэсы дзейнічалі неправамоцна. Менскі гарсавет ня даў ніякага адказу.

Пракуратура больш за месяц увогуле маўчала, хаця, у адпаведнасьці зь дзеючым заканадаўствам, рашэньне аб узбуджэньні справы павінна быць прынятае на працягу 10 дзён ад моманту падачы заявы (звароту). Толькі 3 траўня 2000 году менская пракуратура паведаміла, што "во время проведения несанкционированных массовых мероприятий в городе Минске 25 марта 2000 года действия работников милиции **явно не выходили** за пределы возложенных на них прав и полномочий, регламентированных Законом Республики Беларусь "О милиции".

Такім чынам, крымінальная справа супраць міліцыянтаў узбуджаная не была. У той жа час пракурор гораду М.Купрыянаў зазначыў, што пры затрыманьнях грамадзянаў і супрацоўнікаў СМІ міліцыянэры допусьцілі шэраг парушэньняў заканадаўства, і з гэтае нагоды пракуратура вынясе "представление" міністру ўнутраных справаў. Пакуль гэтага, як мы ведаем, ня зроблена.

25 траўня Генэральны пракурор Беларусі А.Бажэлка правёў прэсавую канфэрэнцыю, якую можна лічыць апошняй рэакцыяй уладаў на факты незаконнага затрыманьня журналістаў 25 сакавіка. На ягоную думку, журналісты самі былі вінаватыя ў тым, што прыйшлі на плошчу Я.Коласа, дзе зьбіраліся грамадзяне, быццам бы правакуючы тым самым супрацоўнікаў міліцыі на ўжываньне прэвэнтыўных мераў. А.Бажэлка, як вынікае з прэс-рэлізу, не заўважыў, што супрацоўнікі міліцыі й асобы ў цывільным, якія праводзілі затрыманьні, адмаўляліся прадставіцца і растлумачыць прычыны рэпрэсіяў. Ніводнаму журналісту не было дазволена пазваніць у рэдакцыю, сваякам ці блізкім. Таксама пракурор ня даў прававой ацэнкі й таму факту, што журналісты незаконна ўтрымліваліся на тэрыторыі вайсковай часткі звыш дзьвюх гадзінаў.

БАЖ, адзначаецца ў прэс-рэлізе, абураны бязьдзейнасьцю ўладаў і адпіскамі. БАЖ не здымае сваіх патрабаваньняў. БАЖ настойвае на правядзеньні ўсебаковага, руплівага расьсьледваньня з указаньнем прозьвішчаў і пасадаў супрацоўнікаў міліцыі, вайскоўцаў і "невядомых асобаў" у цывільным, якія зьдзейсьнілі супрацьпраўныя дзеяньні ў дачыненьні да журналістаў 25 сакавіка 2000 года.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Асіповічаў

Напрыканцы траўня ў кватэру начальніка падатковай інспэкцыі Ў.Дзівойны была кінутая бутэлька з гаручай сумесьсю.

Аднак прылада не спрацавала. Пазьней яму падпалілі ўваходныя дзьверы. Пасьля гэтых здарэньняў у горадзе вельмі ўзмацніўся ціск на прадпрымальнікаў. У складзе адпаведнай "правяраючай" камісіі працавалі ажно 8 чалавек. У выніку былі зачыненыя 6 прыватных шапікаў, 8 чалавек папоўнілі шэрагі беспрацоўных. Зрэшты, раённыя ўлады можна зразумець: у дзяржаўных крамах тавары значна даражэйшыя за тыя, што прадаюцца ў прыватных гандлёвых кропках, – дзяржаўны гандаль гіне.

Нядаўна ўначы два міліцыянты з дазволу прадаўшчыцы прыватнага шапіка Ірыны ўвайшлі да яе, каб "скласьці пратакол".

Пасьля напісаньня пратаколу яны папрасілі дзяўчыну схадзіць разьмяняць ім 5 даляраў ЗША, бо, маўляў, ім ніхто не памяняе. Ірына зноў выканала іхную просьбу. Пасьля ж таго, як міліцыянты сышлі, яна раптам вырашыла праверыць касу, і нездарма – грошай паменела на 95 тысячаў рублёў.

Заяву прадавачкі са скаргай на міліцыянтаў разглядаў Асіповіцкі суд, які аштрафаваў яе на 65 тысячаў рублёў – "за сакрыцьцё прыбыткаў у памеры 95-ці тысячаў"...

Усім вядома, што для калгаснага ладу ніколі не існавала (да і ня будзе) спрыяльнага надвор'я.

Зіма 1999-2000 г.г. для грамадзкага статку была вельмі галоднай. Яшчэ адзін падобны пэрыяд жывёла наўпрост ня вытрымае. Таму галоўны "вэртыкальшчык" сп.Шчэцька высунуў жорсткія патрабаваньні: кожнаму кіраўніку ён загадаў нарыхтаваць па 200 кг зялёнай масы на кожнага працаўніка штомесячна.

Мікалай ТАМАШОЎ

...з Глуску

На мінулым тыдні зноў падаражэў хлеб. Батон цяпер каштуе 221 рубель, а чорны хлеб – 210 рублёў.

За апошні месяц кошт на хлеб зьмяняўся два разы, у выніку чаго ён падаражэў агулам на 40%. Да прыкладу, рабочы мясцовага аддзелу культуры на свой заробак можа зараз купіць адзін белы батон, палову чорнага й літар малака ў дзень. Выступаў працоўных з гэтай нагоды ў нашым раёне пакуль не было.

Ігар КІРЫН

...з Крычава

У сярэдзіне чэрвеня гарадзкая арганізацыя Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі "Народная грамада" атрымала пасьведчаньне аб пастаноўцы на ўлік.

Такім чынам абласное ўпраўленьне юстыцыі пацьвердзіла існаваньне ў Крычаве арганізацыйнай структуры адной з буйнейшых апазыцыйных партыяў. Дарэчы, на некалькі месяцаў раней за сацыялістаў на ўлік былі пастаўленыя крычаўскія камуністы (КПБ), а БНФ зрабіць гэта зьбіраецца недзе напрыканцы ліпеня.

Напачатку ліпеня 70 крычаўскіх сем'яў атрымаюць новыя кватэры. Гэтай падзеі яны, з-за фінансовых праблемаў, чакалі амаль два гады.

Зараз паскоранымі тэмпамі вядзецца ўстаноўка сантэхнікі, фарбоўка фасаду й добраўпарадкаваньне тэрыторыі вакол дому.

Але ж увядзеньне 70-кватэрнага сацыяльнага аб'екту значна не паўплывае на вырашэньне жыльлёвае праблемы крычаўцаў. Толькі ў адпаведнай райвыканкамаўскай чарзе налічваецца каля тысячы чалавек, якія хочуць вырашыць сваё "жыльлёвае пытаньне" з дапамогай дзяржавы.

За пяць месяцаў крычаўскімі прадпрыемствамі і арганізацыямі выраблена прадукцыі й аказана паслугаў насельніцтву на 15% меньш, чым за той жа пэрыяд мінулага году.

Найбольшае зьніжэньне паказчыкаў – у вытворчасьці будаўнічых матэрыялаў. Так, вытворчасьць канструкцыяў і вырабаў са зборнага жалезабэтону зьнізілася на 41%, цэмэнту – на 29,5%, шыфэру – на 40%. Толькі на 4-х з 9-ці прадпрыемстваў дасягнуты некаторы прырост вытворчасьці.

У сельскай гаспадарцы, як кажуць, поўны правал.

У параўнаньні з адпаведным леташнім пэрыядам колькасьць буйной рагатай жывёлы зьменшылася на 2100 галоў, свіны статак – на 1093 галавы. З студзеня па травень падзёж рагатай жывёлы склаў 380 галоў, сьвіней – 45. За гэты ж пэрыяд рэалізавана на забой 813 тон жывёлы або 76,7% да мінулагодняга. Надоена 3092 тоны малака, што складае толькі 79,2% да леташняга.

Лявон СЬВЕЦІК

...з Шклову

Сталася зразумелым, чаму менавіта гэтая арганізацыя – Працуючых жанчын – зарэгістраваная ў райцэнтры.

Гэта пры тым, што ніякая іншая афіцыйнага статусу ў раёне ня мае. Лідэрка новага рэспубліканскага ўтварэньня сп-ня Аліева днямі мела сустрэчу з У.Канаплёвым, падчас якой даводзіла намесьніку кіраўніка заканадаўчай палаткі гатовасьць сваёй партыі "канструктыўна" супрацоўнічаць з уладай. Субяседнік у сваю чаргу паабяцаў паклапаціцца аб памяшканьні для мясцовай філіі АПЖ. Ясна, што менавіта такія арганізацыі маюць "заданьне" адцяняць сапраўдную апазыцыю і прыняць удзел у выбарах, якія дэмакраты маюць намер байкатаваць.

Райсавет прыняў распараджэньне аб зборы з фізычных асобаў "мясцовага падатку" на ўтрыманьне і эксплюатацыю інфраструктуры.

Мясцовыя праваабаронцы адразу абвесьцілі, што будуць змагацца супраць гэтага рашэньня як незаконнага. Раней ім удалося дамагчыся адмены падатку "на вулічных прыбіральшчыкаў".

Аляксандар ШЧАРБАК

Праграма тэлебачаньня з 10 па 16 ліпеня

•• Понедельник, 10 июля ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ
6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Резонанс.
9.15 Дневник фестиваля «Славянский базар в Витебске-2000».
9.30 Потребительская корзина.
9.45 «Сегодня с вами...»
10.10 Здоровье.
10.35 Теленавигатор.
11.15 «Все мои дети».
12.00 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
12.15 «Судьба человека».
12.45 Видеозарисовка.
14.25 Туробъектив.
15.10 «Ассоль». Худ.фильм.
16.15 Видеофильм.
16.45 Авто-парк.
17.15 «Гость». Худ.фильм.
17.50 Док. сериал «Исторические расследования».
18.30 МСН.
18.45 Дневник фестиваля «Славянский базар в Витебске-2000».
19.15 Политические диалоги.
19.45 «Все мои дети».
20.30 Панорама.
21.00 Торжественное закрытие Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
0.30 Третий тайм.
1.10 Криминальная хроника.

ОРТ
13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 23.25 Новости.
14.20 Мультсериал.
14.40 Звездный час.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Банка комиксов.
18.05 Комедия «Большой аттракцион».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Секретные материалы».
21.55 П.Шеремет. «Чеченский дневник». Часть 1-я.
22.25 «Майк Хаммер: Кто смеется последним».
23.40 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.35 «Ну, погоди!»
8.45 Мультсериал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 Вино-шоу-кур.
19.50 «Дикий ангел».
21.35 Дежурная часть.
22.35 Международный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни «Витебск-2000».
0.15 Дневник фестиваля «Славянский базар в Витебске-2000».

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 «Она написала убийство».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Худ. фильм «Внимание! всем постам...»
13.30 Криминал. «Чистосердечное признание».
14.00 «Голубое дерево».
15.35 Боевик «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.35 Худ. фильм «Екатерина Воронина».
20.20 Совершенно секретно.
21.45 Боевик «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Короткометражные художественные фильмы.
12.50 Док. Фильм.
13.45 «Жил-был Хомяк».
14.10 Мультфильмы.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жили-были».
15.35 «Вячеслав Гордеев приглашает...»

НА КАНАЛЕ БТ
13.15 Пунктир.
13.45 Видеодром.
14.05 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 Астро-дайджест.
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.50 «Сейлормун:Луна в матроске».-Мультсериал.
9.15 «Мумия в наколках». Худ. фильм.
16.30 «Таггерт».Телесериал.
17.15 Мультфильм.
17.25 «Жизнь на скалах Альп». Док.-сериал.
17.55, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Максим Перепелица». Худ.-фильм.
22.30 Астро-дайджест.
22.35 «Алмазы шаха». Детектив.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Его звали»Ворон»».
10.20 Мультфильмы.
11.05 «Катастрофы недели».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 «Путешественник с игральными костями». Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 «Волшебная история». Худ.-фильм.
23.05 Спорт. программа.

•• Вторник, 11 июля ••

БТ
6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
8.00 Политические диалоги.
8.30 Потребительская корзина.
8.45 Дневник фестиваля «Славянский базар»
9.10 Мультиклуб.
15.15 Детский экран. «Голый король».Спектакль.
16.15 Мультфильмы.
17.10 Видеофильм.
18.02 Док.сериал «Исторические расследования».
18.40 МСН.
19.15 Ток-шоу «Будни».
20.00 «Все мои дети».
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Худ.фильм «Голубой карбункул».
23.05 Музыка без границ.
23.45 Криминальная хроника.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Пока все дома.
9.50 Колесо истории.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.40 Царь горы
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Комедия «Взрослые дети».
19.00 Жди меня.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Сериал «Бангкок Хилтон».
22.00 П.Шеремет. «Чеченский дневник». Часть 2-я
22.30 Эдвард Радзинский. «Кровь и призраки русской смуты». Фильм 1-й.
23.35 «Служба новостей».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
8.35 «Ну, погоди!»
8.45 Мультсериал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 Сериал «Королева Марго».
18.25 «Устами младенца».
19.50 «Дикий ангел».
21.35 Дежурная часть.
22.35 Торжественная церемония закрытия IX Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
0.15 Худ.фильм «Чемпион».
2.15 Дневник фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 Боевик. «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Худ.фильм «Мама вышла замуж».
13.30 «Я и моя собака».
14.00 «Голубое дерево».
15.35 Боевик «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Комедия «Биокупол».
20.20 «Один день».
21.45 Боевик «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Чудак». Худ. фильм.
12.55 Мультфильм.
13.15 «Певица Елена Камбурова».
13.45 «Жил-был Хомяк».
14.15 «Окно». Лев Дуров.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильм.
15.55 «Берлин времен последнего Кайзера». Док. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.45 «Сейлормун:Луна в матроске».-Мультсериал.
9.10 «Алмазы шаха».Детектив.
16.30 «Таггерт».Телесериал.
17.10 Мультфильм.
17.25 «Птицы озер и болот».Док.сериал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты».Телесериал.
21.50 Астро-дайджест.
21.55 «Горбун из Нотр-Дама». Драма.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Музыкальная программа».
8.10 Комедия «Жених из Майами».
10.00 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж». Телесериал.
19.23 Прогноз погоды.
19.25 «Поздравления».
20.58 Прогноз погоды.
21.00 «Большое шоу животных.Рептилии». Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 Драма «Бандит».
23.05 Спорт. программа.

•• Среда, 12 июля ••

БТ
6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.15 «Все мы родом из детства».
10.10, 11.10 «Все мои дети».
11.55 Ток-шоу «Будни».
12.40 Компьютерный полигон.
14.25 Музыкальный салон.
15.10 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.35 Мультфильм.
15.55 Телеочерк .
16.25 «А музыка звучит...»
17.10 Видеофильм .
17.30 «Макаенка,9».
18.00 «Сити».
18.45 МСН.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Наши песни».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма «Гомер. Портрет художника в старости».
23.30 Королевская охота.
0.10 Криминальная хроника.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Здоровье.
9.50 Жди меня.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.40 Зов джунглей.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 «Город слепых».
17.50 Комедия «Украли бедро Юпитера».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Бангкок Хилтон».
21.55 П.Шеремет. «Чеченский дневник». Часть 3-я.
22.25 Эдвард Радзинский.
23.30 «Служба новостей».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
8.35 «Ну, погоди!»
8.45 Мультсериал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 Сам себе режиссер.
19.40 Прогноз погоды.
19.50 «Дикий ангел».
21.35 Дежурная часть.
22.35 Драма «Среди друзей».
0.25 Триллер «Внутренний враг».

НТВ
5.00 Сегодня утром.
7.55 Сериал. «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Комедия «Божьи коровки».
13.30 Без рецепта.
14.00 «Голубое дерево».
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Худ. фильм «Человек-амфибия».
20.20 Криминальная Россия.
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 Антропология».

КУЛЬТУРА
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Веромство» Худ. фильм.
12.50 Мультфильм.
13.00 «Игра воображения, или Кабинеты Андрея Костина».
13.45 «Жил-был Хомяк».
14.15 «Окно». А.Дидуров.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.50 «Берлин времен последнего Кайзера». Док. фильм.

НА КАНАЛЕ БТ
13.15 Тяжелый день.
13.35 «Скарбы». «Археалагічныя рарытэты Магілёў-шчыны».
14.00 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»
6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.50 «Сейлормун:Луна в матроске».Мультсериал.
9.15 «Горбун из Нотр-Дама». Драма.
16.30 «Таггерт».Телесериал.
17.20 «Гольф».Тележурнал.
17.55, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Только ты».Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Спорт программа.

2-Й КАНАЛ
7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Крутой полицейский».
10.00 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 «Дикая природа». Док. фильм.
19.10 Мультфильмы.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Наше кино. «Душа».
23.00 Спорт. программа.

•• Четверг, 13 июля ••

БТ
6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.05 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Док. экран.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Семейный телеканал.
10.25 Мультфильмы.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Наши песни».
12.25 Док. экран.
13.10 «Красная Шапочка». Худ.-фильм. 1-я серия.
14.15 Сфера.
15.15 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.40 Мультфильмы.
16.35 Видеофильм.
17.10 «А музыка звучит...»
17.35 Усадьба.
18.00 Сериал «Сити».
18.45 МСН.
19.15 «Премьер-парад».
19.40 Телебарометр.
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма «1Р 5: остров мастодонтов».
23.45 Крок. Международный лагерь «Дружба славян-2000».
0.15 Криминальная хроника.

ОРТ
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Смехопанорама.
9.50 Человек и закон.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.40 «100%».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Маски-шоу.
18.00 Худ. фильм «Одиноким предоставляется общежитие».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Бангкок Хилтон». Закл. серия.
21.55 П.Шеремет.»Чеченский дневник». Часть 4-я.
22.25 Эдвард Радзинский. «Кровь и призраки русской смуты».
23.30 «Служба новостей».

РОССИЯ
7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.35 «Ну, погоди!»
8.45 Мультсериал.

9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 Док. фильм.
19.50 «Дикий ангел».
21.35 Дежурная часть.
22.35 «Наше дело».
23.35 Детектив «Смертельная ловушка».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Худ. фильм «Учитель пения».
13.30 Путешествия натуралиста.
14.00 «Голубое дерево».
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Комедия «Украденные сердца».
20.35 Профессия — репортер.
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Когда зацвел миндаль». Худ. фильм.
12.50 Мультфильм.
13.00 А.Жигулин. «Я уже при жизни победил...».
13.45 «Жил-был Хомяк».
14.15 «Окно». А.Арканов.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.45 «Берлин - арена мира» Док. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.50 «Сейлормун:Луна в матроске». Мультсериал.
9.15 «Максим Перепелица». Худ. фильм.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама».
18.00 «Праздник в вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты».Телесериал.
21.50 Астро-дайджест.
21.55 «Зайчик».Комедия.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Музыкальная программа».
8.10 Комедия «Таинственная женщина».
10.00 Сериал «Архив Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж».
19.23 Погода.
19.25 «Поздравления».
21.00 Катастрофы. «Растекающийся кошмар» Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 Боевик «Беззаконие».
23.05 Спорт. программа.

•• Пятница, 14 июля ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.45 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.10 Док. экран.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 «Поем с оркестром».
10.00 Мультфильм.
10.40 Телебарометр.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Премьер-парад».
12.20 Сделано в Беларуси.
12.35 Усадьба.
13.15 «Красная Шапочка». Худ.-фильм. 2-я серия.
15.10 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.35 Мультфильм.
15.45 Регион.
16.10 «Риск-версия».
16.40 Телебарометр.
17.15 Марсово поле.
17.35 Телеочерк к 100-летию со дня рождения писателя В. Дубовки.
18.00 Видеофильм.
18.20 Сериал «Сити».
18.40 МСН.
19.20 «Москва — Минск».
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Мелодрама «Репортаж».
23.20 Бездельник.
23.55 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 А. Шуранова в программе «Женские истории».
9.50 Клуб «Белый попугай».
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультазбука.
14.50 КВН-2000.
17.30 Джентльмен-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив «Мужчина в коричневом костюме».
22.30 Песня года.
23.35 Триллер «Настоящие американцы».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
8.35 «Ну, погоди!»
8.50 Москва — Минск.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.30 «Сто к одному».
17.20 «Королева Марго».
18.25 «Городок».
19.45 Боевик «Телохранитель».
21.35 Дежурная часть.
22.35 Триллер «Звонок в преисподнюю».
0.20 Рок-фестиваль «Крылья».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Фильм-сказка «Старик Хоттабыч».
13.30 Служба спасения.
14.00 «Голубое дерево».
15.35 «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Худ. фильм «Приказано взять живым».
20.20 «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной.
21.45 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Джон Траволта в фильме «Городской ковбой».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
10.35 Короткометражный Худ. фильм.
11.40 «Иванов катер». Худ. фильм.
13.15 «Николай Анненков читает Державина».
13.45 «Жил-был Хомяк».
14.15 «Окно». В.Шендерович.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.40 «Берлин - арена мира» Док. фильм.

НА КАНАЛЕ БТ

14.25 «Откровенно...».
14.45 Мультфильмы.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.50 «Сейлормун:Луна в матроске».-Мультсериал.
9.15 «Зайчик».Комедия.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного».Телесериал.
17.35 Мультфильмы.
17.55, 20.05 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
21.00 «Только ты».Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Рейтинг-фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Комедия «Увидимся в суде».
10.00 Сериал «Архив Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 «Пляж». Телесериал.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Фантастический боевик «Ярость космоса».
23.05 Муз. программа.

•• Суббота, 15 июля ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.05 Сущность .
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 «Все нормально, мама!»
10.20 «Одиссея команды Кухто».
10.50 Компьютерный полигон.
11.10 Вершина мира.
11.35 Столица.
12.05 Сельчане.
12.30 Око.
12.50 Бон тон.
13.23 «На гребне волны».
14.05 МСН.
14.20 Сделано в Беларуси.
14.35 Познай себя.
15.15 Олимп.
15.45 Международный кинофестиваль «Золотой Витязь-2000».
16.20 Ток-шоу «Будни».
17.05 «Служу театру».
17.35 Земляки.
18.35 Из достоверных источников.
19.20 КВН.
20.45 Премьера песни.
21.00 Панорама.
21.45 «Христофор».
22.05 Комедия «Близнецы».
23.25 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.15 Играй, гармонь любимая!
8.45 «Ералаш».
9.10 Смак.
9.30 Док. детектив. «Берлинское противостояние».
10.00 «С легким паром!»
10.35 Утренняя почта.
11.05 Худ. фильм «Застава в горах».
13.15 В мире животных.
14.10 Фильм «Одиссея капитана Блада». 1-я серия.
15.20 Седьмое чувство.
16.05 Угадайка.
17.15 Л.Соколова в программе «Женские истории».
17.45 «Ералаш».
18.00 В. Леонтьев в концертной программе «Фотограф сновидений».
20.00 Авторская программа Сергея Доренко.
20.55 Комедия «Опекун».
22.35 Драма. «...И правосудие для всех».

РОССИЯ

7.00 Мультфильм.
7.10 «Меридиан». Фильм для детей.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.50 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II».
11.35 Золотой ключ.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 «К-2» представляет: Памяти Григория Горина.
13.15 Комедия «Верные друзья».
15.05 Мультсериал.
15.15 Планета Земля.
16.10 «Вечера в Политехническом». Юрий Шевчук.
17.05 Моя семья.
18.05 «Два рояля».
19.45 «Аншлаг» и К°.
20.50 Худ. фильм «Брат».
22.45 Комедия «Так держать, Эммануэль!»
0.20 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1».

НТВ

6.55 Анонс дня.
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 «Голубое дерево».
8.10 «Смертельная битва» .
9.15 Криминал. «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.25 Комедия «Четверо против кардинала».
13.10 Мультфильм.
13.35 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 Профессия — репортер.
15.50 Без рецепта.
16.20 «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство».
18.35 Прикл. фильм «Кинг— Конг».
21.45 Комедия «Полицейская академия».
22.40 Худ. фильм «Последнее танго в Париже».
1.05 Ток-шоу "Про это».

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 «Зачем человеку крылья». Худ. фильм.
11.35 Мультфильм.
12.35 «Графоман».
13.00 Рассказы старого сплетника. «Встреча с другом».
13.30 Новости культуры.
13.45 «Евгения Гранде». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Телеграмма».Фильм-детям.
16.40, 18.40 «Праздник в вашем доме».
17.40 «Эко-Пойнт».Телесериал.
19.40 Телемагазин.
19.50 «Два придурка в Голливуде».-Комедия.
21.15 Видеодром.
21.35 Драма «Игла».
22.55 Астро-дайджест.
23.00 «Первичное зло». Триллер.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
18.30 «Поздравления».
19.30 Триллер «В тихом омуте».
21.05 Высокая мода.
21.10 Харрисон Форд в мелодраме «Случайная встреча».
23.20 Музыкальная программа.

•• Воскресенье, 16 июля ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал.
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Мультиклуб.
9.55 Туробъектив.
10.15 «Все нормально, мама!»
10.45 «Премьер-парад».
11.10 Арсенал.
11.35 Зорная ростань.
12.05 «На волне взаимопонимания».
12.50 Док. сериал «Сокровенные люди».
13.05 Муз. видеофильм.
13.40 «На гребне волны».
14.20 МСН.
14.35 «Сегодня с вами...»
15.10 Наши песни.
15.40 Теленавигатор.
16.00 Банка комиксов.
16.25 «Мечта джентльмена». Худ.-фильм.
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.45 Ток-шоу «Карамболь».
21.20 Боевик «Разборка в Бронксе».
22.45 Суперобраз XXI века.
23.15 Столичный хит.
23.55 Авто-парк.
0.05 Футбол. Чемпионат Республики Беларусь. «Динамо»(Минск) — «Коммунальник»(Слоним). 2-й тайм.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости
7.10 Служу России!
7.40 «Дисней-клуб».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 Худ. фильм «Какие наши годы».
13.00 Клуб путешественников.
13.40 История одного шедевра.
14.10 «Одиссея капитана Блада». 2-я серия.
15.30 «Дисней-клуб»: «101 далматинец».
16.00 «Дисней-клуб»: «Новые приключения Винни-Пуха».
16.25 А. Маресьев в программе «Жизнь замечательных людей».
17.15 Смехопанорама.
17.55 «Ералаш».
18.15 Комедия «Московские каникулы».
20.00 Время.
21.00 Триллер «Ход королевой».
23.05 Время футбола.

РОССИЯ

7.00 Мультфильм.
7.20 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.20 Устами младенца.
8.50 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Комедия «Девушка с гитарой».
14.00 Диалоги о животных.
14.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Австрии.
17.00 «Международная панорама».
17.30 Комедия «Любовь немолодого человека».
19.00 Зеркало.
20.00 Комедия «Пистолет с глушителем».
21.40 Вестерн «Неистовый Рэйнджер Вайтт Эрп».

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Сериал «Голубое дерево». (Аргентина - Италия).
8.10 Сериал. «Смертельная битва» (США).
9.25 Путешествия натуралиста».
9.55 Профессия — репортер.
10.20 «Полундра».
11.30 Служба спасения.
12.00 Детектив «Судьба резидента».
15.25 Большие родители.
15.55 Независимое расследование.
16.50 Сериал «Она написала убийство» (США).
18.35 Жан-Поль Бельмондо в комедии «Ограбление».
20.45 «Куклы».
21.45 Комедия «Полицейская академия» (США).
22.40 Алексей Зуев, Виктор Степанов и Станислав Любшин в фильме «Царевич Алексей».

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Волшебная лампа Аладдина». Худ. фильм.
10.50 «Мой цирк».
11.15 «Экспедиция Чиж».
11.45 «Консилиум».
12.10 «Под сенью дружных муз».
12.30 Документальные фильмы.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 «Пьер и Жан». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Могилевщина православная».
15.25 «Волшебник Изумрудного города».Мультсериал.
16.10 «Варвара-краса, длинная коса».Фильм-детям.
17.30 «Встреча с...».М.Хлебникова.
18.20 «Эко-Пойнт».Телесериал.
19.05 Телемагазин.
19.15 «Там-тарарам,или Бухты-барахты».Комедия.
20.25 Астро-дайджест.
20.30 «Однажды вечером».
21.15 «Оцеола».Приключения.
22.55 «Встреча с...».Группа «Отпетые мошенники».

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер. «Жизнь в слове».
18.30 «Поздравления».
19.30 Триллер «Файл Ипрекс».
21.10 Высокая мода.
21.20 Комедия «Ноттинг Хилл».
23.25 Муз. программа.

Беларускі вечар

Так можна акрасьліць атмасфэру і тэмат сустрэчы інтэлігентнай грамадзкасьці Магілёва з Карласам Шэрманам і Алесем Разанавым, якая адбылася ў сераду. Карлас Шэрман перадаў прысутным прывітаньне ад Васіля Быкава, зь якім днямі тэлефанаваўся. На сустрэчы былі ўручаныя пасьведчаньні Міжнароднага Пэн-клюбу шэрагу незалежных мясцовых журналістаў, грамадзкіх актывістаў і ўнівэрсытэцкіх выкладчыкаў.

Госьці-паэты чыталі вершы, разважалі аб жыцьці, адказвалі на пытаньні. Гаспадары сустрэчы – сябры аб'яднаньня "Кола сяброў" перад тым наладзілі гасьцям магілёўскую экскурсыю, а ўвечары частавалі ўдзельнікаў імпрэзы віном і прысмакамі, пелі пад гітару, дзяліліся рабочымі плянамі.

Паэты на разьвітаньне пакінулі шчасьліўцам шчырыя аўтографы на сваіх кніжках.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па пытаньнях культуры.

P.S. Больш падрабязны расповяд пра рэдкасную па зьместоўнасьці сустрэчу ў Магілёве рэдакцыя мяркуе надрукаваць у наступным нумары газэты.

БЕЛАПАН для «ТМ»

27 тысяч 378 подпісаў з патрабаваньнем адкрыцьця Беларускага нацыянальнага Ўнівэрсытэта сабралі актывісты ТБМ імя Францішка Скарыны за мінулы навучальны год.

Як паведаміла адказны сакратар аб'яднаньня Ірына Марачкіна, найбольшая колькасьць подпісаў – 8 тысяч – сабраная ў Лідзе. У сталіцы ўдалося сабраць усяго 5.070 подпісаў. Па словах І.Марачкінай, прыкметную актыўнасьць у зборы подпісаў за адкрыцьцё БНУ праявілі многія вясковыя жыхары і замежныя арганізацыі ТБМ. Так, у вёсцы Хільчыцы Жыткавіцкага раёну Гомельшчыны былі сабраныя 103, а ў Санкт-Пэцярбургу – 114 подпісаў. Збор подпісаў працягваецца.

●

Мікола Статкевіч заклікаў сталічную апазыцыю адмовіцца ад "ганебнай практыкі правядзеньня сваіх акцыяў па ўсталяванаму гарадзкімі ўладамі маршруту да плошчы Бангалор".

Апазыцыі трэба перайсьці да "тактыкі несанкцыянаваных акцыяў". Апрача таго, лічыць Статкевіч, апазыцыі неабходна больш актыўна даносіць свае ідэі да шырокіх грамадзкіх мас. Прычым палітычныя партыі павінны стаць "вярхушкай гэтай пірамíды", у аснове якой будуць знаходзіцца дэмакратычныя грамадзкія арганізацыі – прафсаюзныя, моладзевыя, жаночыя й г.д. У адваротным жа выпадку насьпявае пагроза адрыву дэмакратычнай апазыцыі ад беларускага грамадзтва, лічыць Мікола Статкевіч.

●

Фракцыя камуністаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га скліканьня выступіла з заклапочанай заявай з прычыны знаходжаньня С.Шарэцкага за мяжой.

"Дэпутаты-камуністы лічаць, што такое становішча справаў з кіраўніком Вярхоўнага Савету ненармальнае, яно наносіць шкоду дзейнасьці вышэйшага прадстаўнічага і адзінага заканадаўчага органа краіны і ягонаму абліччу ў вачах выбаршчыкаў", – гаворыцца ў заяве. Камуністычная фракцыя бачыць два шляхі выхаду з гэтай сытуацыі: альбо С.Шарэцкі вяртаецца ў Беларусь й пачынае выконваць свае абавязкі, альбо ён складае зь сябе паўнамоцтвы старшыні.

Разам з тым камуністам не падабаюцца выказваньні й шматлікія інтэрвію сьпікера парлямэнту, у якіх ён дае, на іхную думку, не заўсёды ўзважаныя ацэнкі сытуацыі ў Беларусі, а таксама далёкія ад рэальнасьці парады па выхаду з крызысу. Асабліва аўтары заявы шкадуюць, што пазыцыя старшыні ВС падаецца як агульная пазыцыя ўсіх дэпутатаў, а гэта ў іхным выпадку зусім ня так.

●

"Як толькі вы згадзіцеся на заключэньне валютнага саюзу з Расеяй, цэнтральны банк Беларусі страціць гібкасьць у правядзеньні грашова-крэдытнай палітыкі", – заявіла ў Менску кіраўнік місіі МВФ Марта дэ Кастэла-Бранка.

Па яе словах, у гэтым выпадку найперш скароцяцца магчымасьці фінансаваньня дэфіцыту бюджэту шляхам ажыцьцяўленьня грашовае эмісіі. Пры гэтым экспэрты фонду падкрэсьлілі, што для аб'яднаньня грашовых сыстэмаў дзьвюх дзяржаваў патрабуецца дастаткова працяглы пэрыяд. Цяпер, лічаць яны, таксама рана гаварыць і аб тым, як інтэграцыйныя адносіны Беларусі і Расеі паўплываюць на ўзаемадзеяньне РБ з фондам. Для гэтага адносіны дзьвюх дзяржаваў яшчэ "недастаткова вызначаныя", лічаць экспэрты МВФ. Аднак, як падкрэсьліла сп-ня дэ Кастэла-Бранка, у МВФ не камэнтуюць самы інтэграцыйны працэс – гэта справа саміх дзяржаваў.

●

Міжнароднае бюро Інтэрполу афіцыйна пацьвердзіла, што былая старшыня Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусі Тамара Віньнікава знаходзіцца ў Вялікай Брытаніі.

Пра гэта паведаміў намесьнік міністра ўнутраных справаў, старшыня Сьледчага камітэту пры МУС Леанід Глухоўскі. У дачыненьні Віньнікавай пракуратура праводзіць расьсьледаваньне па абвінавачваньню ў крадзяжах у асабліва буйных памерах і злоўжываньні службовым становішчам. З красавіка 1999 года да пачатку 2000-га пра яе нічога не было вядома. Затым у беларускай прэсе сталі зьяўляцца інтэрв'ю зь ёю, аднак месца свайго знаходжаньня Віньнікава ўтойвала. Цяпер рэспубліканская пракуратура павінна накіраваць па лініі Міністэрства замежных справаў запыт на прадмет магчымасьці вяртаньня Віньнікавай на радзіму.

БЕЛАПАН для «ТМ»

100 зруйнаваных архітэктурных помнікаў Магілёву

Звыклага да падарожжаў вандроўніка ўсё ж пакрыёма працінае стамлёнасьць. Ужо неадноўчы падчас сваёй хады ён засьпеў сябе на думцы, дзе б выцягнуць ногі ды падсілкавацца, добра пад'есьці, бо першы голад вандроўнік прагнаў у адной з габрэйскіх крамкаў на Дняпроўскім праспэкце. Ягоныя вочы сярод зграмаджэньня невядомага, у пэўнай ступені дзівоснага, неяк незаўважна для яго самога пачалі адшукваць мейсца для начнога спачыну. Ён дакараў сябе праз тое, што не ўладкаваўся ў гатэлі "Францыя", калі дзівіўся забудове Бульварнае плошчы. Будынак гатэлю спадабаўся яшчэ ня дужа стамлёнаму вандроўніку, – ня толькі архітэктурнай фанабэрыстасьцю й вытанчанасьцю, але й тым, што з вакон гатэлю добра праглядаўся будынак драматычнага тэатру. Наш вандроўнік па натуры быў чалавекам прымхлівым і вяртацца назад не пажадаў – кажуць, благая адзнака. "Хто пытае, той не блукае" – гэтая народная мудрасьць дапамагла знайсьці іншы прытулак, іншы гатэль, гэтым разам ён зваўся "Рым". Уладкавацца ў гатэль не вымагала шмат часу. Пакаёўка адчыніла пакой, пажадала добрае ночы й зышла. Стамлёны вандроўнік пад уражаньнем убачаных магілёўскіх дзівосаў прылёг і неўзабаве сон паглынуў яго…

Вуліцы Магілёву

(Працяг. Пачатак у "ТМ" №№23,24).

У Магілёве было больш за два дзясяткі гатэляў, большасьць зь якіх належала габрэям. Колькасьць гатэляў сьведчыла пра параўнальна высокі ўзровень наведваньня Магілёву грамадзянамі іншых старон краіны, іншымі словамі – гэтая колькасьць была запатрабаванай. Акрамя гэтага, колькасьць была паказьнікам канкурэнтнае здатнасьці гатэляў да выжываньня – па ўсім відаць, што гэты бізнэс быў прыбытковым. Назва гатэлю найперш прэзэнтавала яго. Пералік назваў уражвае: "Парыж", "Брюсэль", "Залаты якар", "Амэрыканская", "Масковская", "Тульская", "Нямеччына", "Вена" й г.д. Наўрад ці памянёныя гатэлі былі вялікія па памерах, але пэўна можна казаць пра сэрвіс абслугоўваньня кліентаў – тыя былі задаволеныя.

…Наступнага дня паляўнічага за дзівосамі разбудзіў назойлівы гоман чалавечае грамады. Тлум гандлёвае плошчы (зараз Камсамольскі сквэр) напаўняў яе зраньня базарным жыцьцём. З вакон гатэлю добра было відаць сноўданьне магілёўцаў. Акурат пасярод плошчы цягнуліся рады невялічкіх драўляных лавак, каля якіх і сноўдалі мяшчане, занятыя кожны сваім клопатам. Раніцою ў базарныя дні – сераду, пятніцу, нядзелю – па Дняпроўскім праспэкце, Вялікай і Малой Садовым, Запольскай з Чарнігаўскай і Быхаўскай заставам, Шклоўскім тракце й Машэкаўцы непарыўнай чарадой цягнуліся сялянскія вазы, запрэжаныя канямі тутэйшага заводу, з таварам для гандлю. Найбольш шматлюдна на плошчы, натуральна, было ў нядзелю. Базарным гандлем тутака запраўляюць габрэі. Яны скупаюць у сялянаў іхную прадукцыю й тутака ж яе перапрадаюць. Выгода й сялянам, і гандлярам.

Вернемся ж на Губэрнатарскую плошчу й нагадайма, што вуліца Вялікая Садовая бярэ свой пачатак ад Беклямішчавага сквэру, як, дарэчы, і Дняпроўскі праспэкт, і цягнецца амаль праз увесь Магілёў. На пачатку яна даволі вузкая й зацісьнутая збудаваньнямі 18 стагодзьдзя, некаторыя зь іх захаваліся да нашага часу. Першыя паверхі будынкаў былі аддадзеныя ў арэнду габрэям, пад гандлёвыя лаўкі, дзе гандаль вёўся пераважна галантэрэйнымі таварамі. Большая частка гэтых лавак – уласнасьць архірэйскага дому. Бліжэй да Мураўёўскага сквэру Вялікая Садовая становіцца шырэй, а гандлёвыя лаўкі больш заможнымі. Калі шпацыруеш па Вялікай Садовай, ня можна прамінуць мураваны будынак архірэйскага дому, які быў закладзены Георгіем Каніскім. Канешне ж, у вочы кідаецца Спаса-Прэабражанская царква, якая да пабудовы катэдральнага сабору была катэдральнай і саборнай. У Спаса-Прэабражэнскай царкве пахаваны сярод іншых архірэяў і сам Каніскі, які памёр 13 лютага 1795 году. У двары архірэйскага дому месьціцца духоўная кансысторыя. Непадалёк і духоўная сэмінарыя. Збочыўшы ў Спаскі завулак і прайшоўшы колькі па ім, трапляеш на мейсца, дзе калісьці была езуіцкая катэдра з усталяваным побач Місіянэрскім крыжом.

На перакрыжаваньні Вялікай Садовай і Дваранскай два гатэлі – "Вена" ды "Брыстоль". Далей прыгожы будынак сынагогі Цукермана – калісьці тутака была рэзыдэнцыя каталіцкага арцыбіскупа Богуша-Сестранцэвіча. Увогуле, забудова Вялікай Садовай збольшага ўсё ж захавалася да нашых дзён. Аднак заўважыць гэтую "захаванасьць" дужа цяжка, бо, каб унікнуць складаных рэстаўрацыйных працаў 60-70 гадоў, будаўнікі наўпрост зьнішчылі вонкавую аздобу будынкаў, каб хутчэй было рэстаўраваць. Як прыклад, дом №26-28 па вуліцы Ленінскай, у якім месьціцца зараз "Кнігарня" й камісыйная крама. Кожны магілёвец ведае будынак з волатамі, якія трымаюць гаўбец – у гэтым будынку напачатку 20 стагодзьдзя месьцілася крэдытнае таварыства. Пад гаўбцом Лютаранскі завулак, які абавязаны сваёй назве лютаранскай кірхе. Насупраць кірхі – будынак мужчынскае гімназіі. Вышэй па вуліцы – Гандлёвая плошча (шклоўскі базар), пра якую мы згадвалі напачатку. З плошчы бачны будынак, ці не адзіны на сёньня ў Магілёве, які захаваў сваю вонкавую арыгінальнасьць і функцыянальную чыннасьць – будынак Маскоўскага міжнароднага банку.

Алесь АСІПЦОЎ

(Працяг будзе).

Крыніцы інфармацыі: 2-гі том "Опыта описания Могилёвской губернии" А. Дамбавецкага; фотаальбом "Магілёў на скрыжаваньні" А.Агеева, І.Пушкіна.

ПАМЯЦЬ. ГІСТОРЫЯ. 1941-1945

Жыцьцё пад немцам

(Працяг. Пачатак у "ТМ"№№23,24).

Мэдыка-санітарны аддзел Магілёва распачаў працу 29 ліпеня 1941 года. Да 18 жніўня былі вырашаныя ўсе пытаньні па арганізацыі лячэньня і харчаваньня ў гарадзкой больніцы і вайсковых шпіталях. На канец жніўня на вылячэньні знаходзіліся 1194 параненых ваеннапалонных і 193 цывільныя асобы. Адначасова былі адчыненыя: гарадзкая паліклініка (прыём вялі 7 дактароў і 3 стаматоляга), сухотны й вэнэрычны дыспансэры, дом для безпрытульных дзетак (іх было 18 чалавек), малочная дзіцячая кухня, дзіцячая больніца, гарадзкая дэзстанцыя (была распачатая дэзынфэкцыя ў ачагах захворваньняў), 2 гарадзкія аптэкі. І ў гэтым была вялікая заслуга Мікалая Сьцяпанава.

Малочная дзіцячая кухня дзеіла на працягу 1941-43 гадоў. Толькі за сем дзён лютага 1943 году яе паслугамі скарысталіся бацькі 103 дзетак, а наогул за тэрмін ейнае працы было выраблена 2618 порцыяў-сумесяў. У траўні-чэрвені 1942 году кухня забясьпечвала неабходным дзіцячым харчаваньнем 160 дзетак: 60 зь іх былі ва ўзросьце да 6-ці месяцаў, 40 – да аднаго году, 60 – да трох год. У рацыёне прыгатаваньня сумесяў былі (у залежнасьці ад узросту) рыс, мучная сумесь, грэчка, кісель, малако, цукар. У якасьці натуральных вітамінаў выкарыстоўваліся ягады.

Падчас акупацыі ў Магілёве было, як пазначана вышэй, 2 аптэкі для абслугоўваньня патрэбаў насельніцтва. Іх паслугамі скарысталіся 47919 гарадзкіх жыхароў і 81978 жыхароў раёну. Аптэкі забясьпечваліся лекамі з аптэчнага складу. Пры гэтым самі аптэкі ня мелі права павялічваць кошт лекаў.

Вельмі плённа працавалі ў гэты час гарадзкая больніца (галоўны доктар сп.Мармалеўскі) і гарадзкая паліклініка (галоўны доктар – нэўрапатоляг Аляксандар Сьцяпанаў). Гэтыя ўстановы былі цалкам забясьпечаныя мэдыцынскімі кадрамі.

У 1943 годзе у паліклініцы вялі прыём амбуляторна й "на даму": 2 хірургі, вушны доктар, 2 вочных, 4 тэрапэўты, тэрапэўт-кансультант, судмэдэксперт, 7 зубных дактароў, зубны тэхнік, пэдыятар, гінеколяг, гінеколяг-кансультант, скуравэнэроляг, нэўрапатоляг, нэўрапатоляг-кансультант. Працавалі 2 рэнгенкабінэты, існаваў таксама лячэбны рэнген, лябараторыя, неадкладная дапамога. Па аднаму доктару ў кожнай працавалі ў філіях паліклінікі: Лупалаўскай лябараторыі, сухотным дыспансэры і мэдычным пункце шаўковай фабрыцы. Мэдыкі ў Магілёве абслугоўвалі 2 дзіцячыя дамы, дзіцячы садок і ясьлі.

Прапаную ўвазе чытачоў склад работнікаў мэдыка-санітарных установаў Магілёву на 08.01.1943 году.

Гарадзкая больніца – 240 чалавек (155 жанчынаў, 85 мужчынаў).

Паліклініка зь філіямі – 100 чалавек (70 жанчынаў, 30 мужчынаў).

Аптэчнае ўпраўленьне з аптэкамі – 34 чалавекі (30 жанчынаў, 4 мужчыны).

Дзіцячыя дамы – 25 чалавек (22 жанчыны, 3 мужчыны).

Санстанцыя й бактэрыялягічная лабараторыя – 15 чалавек (7 жанчынаў, 8 мужчынаў).

Мэдыка-санітарны аддзел – 2 чалавекі (1 жанчына й 1 мужчына).

Такім чынам, агулам у гэтых установах працавалі 416 чалавек (286 жанчынаў і 130 мужчынаў).

Пасьля эвакуацыі большае часткі мэдычных установаў і спэцыялістаў увосень 1943 года, у лютым 1944-га ў паліклініцы ўжо працавалі 5 дактароў, 2 фэльчары, 2 акушэркі ды 5 мэдсёстраў. А ў гарадзкой больніцы засталіся 7 дактароў, 1 фэльчар і 3 акушэркі. На той момант у больніцы лекаваліся 174 хворых, а ложкаў было 265. Людзі хварэлі на: сыпны тыф – 30 чалавек, ганарэю – 3 чалавекі, па 2 на брушны тыф, дыфтэрыт, пранцы й часотку.

У кнізе вядомага польскага дасьледчыка Ю.Туронка "Беларусь пад нямецкай акупацыяй" распавядаецца пра намаганьні дзеячаў беларускага руху па адкрыцьці на Беларусі вышэйшай навучальнай установы падчас гітлераўскай акупацыі. Так, В.Іваноўскі шмат чаго зрабіў дзеля адкрыцьця ў Менску Тэхналягічнага інстытуту і Ўнівэрсытэту. Але гэтыя спробы скончыліся нічым. Праз гаўляйтэра Беларусі Кубэ яны таксама імкнуліся адкрыць у Менску Мэдыцынскі інстытут. Пасьля доўгіх разваг Розэнбэрг даў згоду на гэта. Было гэта 23 сакавіка 1943 году. Прычым колькасьць студэнтаў павінна была адпавядаць інтарэсам усёй Беларусі. Напачатку рэктарам быў прызначаны дэкан мэдыцынскага факультэту Ўнівэрсытэта ў Фрайбургу прафэсар Э.Т.Наук, але неўзабаве яго замяніў беларускі прафэсар Мікалай Сьцяпанаў.

13 траўня 1943г. мэдыцынскі інстытут распачаў сваю працу. Але ня ў Менску, а ў Магілёве, пасьля адпаведнай дамоўленасьці Кубэ з вайсковымі ўладамі.

Чаму ж менавіта ў Магілёве? Адказ на гэтае пытаньне можна знайсьці ў фондах Дзяржаўнага архіву Магілёўскай вобласьці. У прыватнасьці, там маецца рукапіс, складзены ў лютым 1942 года: "Дакладная запіска па пытаньню: адкрыцьця ў г.Магілёве (Беларусь) Мэдыцынскага факультэта". Аб'ёмам ён крыху болей за дзьве старонкі, на ім адсутнічае ўласны подпіс аўтара, але, прааналізаваўшы іншыя дакумэнты, я магу сьцьвярджаць, што гэта аўтограф М.Сьцяпанава. У фондзе "Мэдыка-санітарнага аддзела пры Магілёўскай гарадзкой управе" маецца і надрукаваны на машынцы варыянт з арыгіналам-подпісам М.Сьцяпанава ад 23.07.42г. пад назвай "Адкрыцьцё ў горадзе Магілёве (Беларусь) Мэдыцынскага інстытута" на імя Доктара Шпэхта:

"Прашу Вашага хадайніцтва перад Райхсміністрам Усходніх вобласьцяў Спадаром Розэнбэргам аб адкрыцьці ў горадзе Магілёве Мэдыцынскага інстытута... У гор. Магілёве маецца дастатковая колькасьць выкладчыцкага складу для арганізацыі Мэдыцынскага інстытута.

Кіраўнік Мэдыка-санітарнага Аддзела г.Магілёва

(подпіс) доктар Сьцяпанаў".

Наогул, з гэтых дакумэнтаў яскрава бачна сур'ёзнае абгрунтаваньне мэтазгоднасьці адкрыцьця вышэйшай мэдычнай навучальнай установы менавіта ў Магілёве, а ня ў Менску.

Больш падрабязна пра гэта, а таксама пра самога М.Сьцяпанава, пра лёс выкладчыкаў і студэнтаў – у наступным нумары "ТМ".

Ігар ПУШКІН, дырэктар Музэю гісторыі Магілёва

(Працяг будзе).

Меч Дамоклаў... альбо Дэкрэт №1

30 чэрвеня а 14-й ля праезднае часткі магілёўскага праспэкта Міру, што насупраць касы агенцтва "Аэрафлота", тоўпіўся народ. Увага мінакоў і патэнцыйных пасажыраў грамадзкага транспарту, што сталі на прыпынку, была прыкаваная да аўтаіншамаркі.

Апошняя стаяла ў атачэньні некалькіх машынаў зь міліцэйскімі мігалкамі і бязь іх. Вакол мітусіліся некалькі маладых мужчын у камуфляжы і цывільным. Ля іншамаркі з боку кіроўцы стаяў мужчына ў спартовым строі, а з процілеглага – маладая жанчына, якая спрабавала пакінуць месца падзеі.

Карэспандэнт "ТМ" воляю выпадку аказаўся паблізу. Цікавасьць журналіста, а таксама ягоная прыналежнасьць да праваабарончае арганізацыі вымагалі высьвятленьня сутнасьці канфлікту. Пры набліжэньні я пачуў словы звароту жанчыны да маладога "цывільнага" хлопца, што перагароджваў ёй шлях:

– Адпусьціце мяне! Мне трэба дахаты, бо ў мяне маленькае дзіця!

Я наблізіўся і, паказаўшы рэдакцыйнае пасьведчаньне, паспрабаваў высьветліць падставы цікавасьці "службовых асобаў" да гэтае жанчыны. Мне паведамілі, што маладую пару падазраюць у парушэньні дэкрэту №1 (нагадаю, што ён тычыцца так званых валютных апэрацыяў) і намераны адвесьці іх райаддзел міліцыі.

Затрыманы мужчына ўсім дэманстраваў свае пустыя кішэні і адмаўляўся на гэтай падставе некуды ехаць. Міліцыянт у камуфляжы і з аўтаматам на плячы настойліва даводзіў хлопцу, што трэба "разабрацца".

Ня буду адбіраць увагу чытачоў пераказам усіх акалічнасьцяў таго, што адбывалася далей. Пазначу толькі некаторыя высновы.

Першае. Ня ёсьць сакрэтам, што беларуская міліцыя не вызначаецца простай выхаванасьцю, аднак яшчэ меней яна мае ўяўленьне пра стыль паводзінаў з прадстаўнікамі сродкаў масавае інфармацыі. Пачынаецца ўсё спробай запалохаць журналіста сваёй міліцэйскай значнасьцю на тле абсалютнай нязначнасьці нейкага там пісакі. У ход ідуць таксама маўчаньне альбо бездапаможныя "пык-мык". Уражаньне, што міліцыянты проста ня ведаюць, хто гэта такія – журналісты, і як сябе трэба зь імі паводзіць. Яны, напрыклад, адкрыта перамаўляліся адносна таго, забіраць мяне з сабой ці пакінуць. Пазьней прыехаў афіцэр, які вырашыў не чапаць мяне.

Другое. Паводзіны мінакоў. Пераважная большасьць была на баку маладой пары. Іншага чакаць і не выпадала, бо аўтарытэт у міліцыі (ці ведаюць яны гэта?) сярод людзей не высокі. Быў, праўда, між намі чалавек, які міліцыі актыўна дапамагаў гучнымі словамі і воклічамі (магчыма, аднак, што гэта быў свой – так падалося ня толькі мне).

Закончылася тым, што спачатку жанчына, а потым і мужчына "здаліся". Кавалькада машынаў рушыла зь месца пад воклічы натоўпу, якія не вызначаліся лагоднасьцю і павагай да ўлады ўвогуле, міліцыі ў прыватнасьці...

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Валадар ЦУРПАНАЎ
Фота аўтара

Ад рэдакцыі. Не бярэмся вырашаць законнасьць ці незаконнасьць дзеяньняў супрацоўнікаў праваахоўных органаў падчас выпадку, сьведкам якога быў наш карэспандэнт. Гэта справа суда. Мы хацелі б адзначыць маральны бок сытуацыі, у якой бывае ці ня кожны другі дарослы жыхар краіны. Недасканаласьць, ці дакладней, адсутнасьць у дзяржавы эканамічнае сыстэмы вымагае ад улады абмяжоўваць любую ініцыятыву, любы непадкантрольны крок грамадзяніна.

Тычыцца гэта і "валютных апэрацыяў". Кожнага разу грамадзянін, падчас продажу ці пакупкі валюты на руках, а не ў канторы, вымушаны ўважліва азірацца па баках і сьцярэчся правакацыяў. Дэкрэтавы меч пакараньня за "незаконныя валютныя апэрацыі" вісіць над кожным як той Дамоклаў меч. Рызыкуюць пад ім людзі, канешне, не ад добрага эканамічнага жыцьця. Пра гэта б падумаць уладзе...

Настаўнікі лічаць патрэбным навучацца самім...

На тры дні сабраў у Магілёве прадстаўнікоў гэтай паважанай прафэсіі сэмінар "Настаўнік. Школа. Грамадзтва". Яго арганізатарамі сталіся менскі цэнтар "Супольнасьць" і магілёўскае аб'яднаньне "Кола сяброў", якія ў другі раз наладзілі для настаўнікаў гэтую магчымасьць абмяняцца вопытам і абмеркаваць новыя навучальныя мэтодыкі. Гэтым разам на вучобу сабраліся тыя, хто займаецца па-за школьнай працай...

Цікавыя ўвогуле гэтыя людзі – настаўнікі. Дзяржава ім амаль што ня плоціць, бо іх мізэрны заробак ня можна называць зарплатаю. Праца, якую робяць настаўнікі, толькі дэкляруецца як вельмі важкая і творчая, а насамрэч настаўніцкая праца, як ніякая іншая, абмежаваная дзівоснымі і жорсткімі інструкцыямі. Дзьве-паўтары стаўкі (а інакш проста не пражывеш) вымагаюць сілаў і часу, якіх на сябе не застаецца. І аднак, гэтыя заўзятары выхаваўча-адукацыйнае справы яшчэ й ахвотна імкнуцца да новых мэтадаў і прыёмаў арганізацыі па-за школьнае актыўнасьці дзетак. Менавіта такія настаўнікі сабраліся напрыканцы мінулага тыдня ў абласным цэнтры.

Вось як пракамэнтавала вынікі трох сэмінарскіх дзён выкладчык Бабруйскага хімікатэхналягічнага тэхнікума Тацяна Копец:

– Удзельнікі сэмінара знаёміліся ня толькі з калегамі зь іншых местаў, абменьваліся думкамі наконт сыстэмы адукацыі. Цікавымі былі й прапанаваныя сучасныя мэтодыкі арганізацыі як клясных, так і вольных заняткаў, былі прааналізаваныя хібы й перавагі па-за школьнай працы зь дзецьмі з удзелам грамадзкіх арганізацыяў. Знаёмству зь дзейнасьцю апошніх было адведзена шмат часу, бо хутка высьветлілася, што сярод удзельнікаў сэмінара толькі трое мелі досьвед у гэтай тэме.

Эфэктыўнасьці сэмінара, як гэта адзначалася ўсімі, надта паспрыяла нефармальная атмасфэра, што панавала пад дахам офісу, гасьціннасьць арганізатараў і, зразумела, высокі ўзровень каардынатараў і вядучых тэмы.

Па заканчэньні была наладжаная невялікая вечарына. За кубачкам кавы, келіхам лёгкага віна гучалі цікавыя аповяды пра настаўніцкае жыцьцё, сьмешныя выпадкі з практыкі, песьні пад гітару.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па пытаньнях асьветы

КУПАЛЬСКАЯ НОЧКА

Ужо традыцыя...

Вось ужо некалькі гадоў моладзевае аб'яднаньне "Патрыёты Бацькаўшчыны. Рух у Эўропу" адзначае Купальле па-за межамі горада. На гэты раз было абранае прыгожае месца, хаця, праўда даволі далёка – на Друці, каля маленькай вёсачцы зь цікавым назовам... Адраджэньне.

Дарога была не такой лёгкай і пачалася зь невялічкай паездкі на дызеле, разам з гасьцямі з гомельскага культурніцкага аб'яднаньня "Талака". А як вядома, у суботу ўвесь народ натоўпам намагаецца выбрацца за горад да сваіх зямельных надзелаў. Таму прыходзілася, на фоне зьдзіўленьня людзей, якія бачылі моладзь у беларускіх строях, чуць ад іх і непрыемныя словы, так бы мовіць, "особенности русского языка", дзякуй, што не на наш адрас. Пасьля чыгунцы нас чакала ня менш цікавая паездка на аўтобусы. І вось нарэшце – прыпынак ля Адраджэньня, і мы апынуліся сам-на-сам з прыродаю.

Сьвежае паветра, лес і маленькая, прыгожая рачулка Друць, – усё гэта дадавала нейкае дадатковае моцы і добрага настрою.

Пачалося сьвяткаваньне, як заўсёды, з падрыхтоўкі места ды перагляду ўсяго, што маецца. Але гэтым займалася мужчынская палова, а тым часам дзяўчаты пад купальскія сьпевы сплёталі вяночкі на лузе. Сьпевы дзяўчат было чуваць далёка й хлопцам працавалася лягчэй, ды выпадковым слухачам, якія на той момант апынуліся непадалёк, таксама было цікава паслухаць беларускія песьні. Самай вялікаю справаю было ўсталяваньне слупа зь перуновым колам уверсе. Па традыцыі вакол слупа раскладалася вогнішча, апоўначы яно запальвалася й вакол яго не скончаліся гульні і песьні, пакуль яно не перагарыць і слуп не ўпадзе на зямлю. А ў чый яно бок пакажа, калі ўпадзе – то той хлопец альбо дзяўчына, паводле паданьняў, мусяць пабрацца шлюбам. Але пра гэта пазьней, бо яшчэ было далёка да поўначы.

Калі асноўная падрыхтоўка было зроблена й хлопцы ўжо ўладкаваліся на траўцы, каб адпачыць і крыху распавесьці розныя байкі ды показкі, песьні дзяўчат пачалі павольна набліжацца да месца, дзе мусілі адбыцца асноўныя дзеяньні. І вось калі дзень пачаў зьмяняцца вечарам, усе ўдзельнікі ўладкаваліся за абрадным сталом. Перад тым як пачаставацца здабыткамі сьвяточнага стала, кожны мусіў паспрабаваць абрадавае ежы. Пры гэтым усе выказвалі свае пажаданьні прысутным. І вось бліжэй да дванаццатай гадзіны ночы пакрысе пачала разварочвацца дзея. Пад мэлядычныя гукі дуды (нажаль, ролю дудара выконваў магнітафон) пачаліся беларускія народныя танцы, а таксама купальскія гульні, якія потым перамясьціліся да вышэй згаданага слупа зь перуновым колам. У маленечкіх паўзах, каб перавесьці дух і прыгатавацца да наступнае гульні, галасы дзяўчат замянялі магнітафон. Так працягвалася да таго часу, пакуль слуп нарэшце ня ўпаў...

Неба пачало станавіцца больш сьветлым, а гэта значыць – блізілася да скончэньня чароўная купальская ноч. Апошнім акордам сьвяткаваньня сталіся скокі праз купальскае вогнішча ў дубовых вяночках, якія яшчэ ўдзень дзяўчаты сплялі для хлапцоў. Праз вогнішча скакалі ўсе. У старыну лічылася, што гэтыя скокі ачышчаюць чалавека ад грахоў.

...На жаль, усе моладзевыя аб'яднаньні Магілёву праігнаравалі нашае запрашэньне, і таму тое-сёе з абрадаў не было выкананае, бо для іх патрабавалася значная большая колькасьць людзей. Але гэта было толькі адным маленькім расчараваньнем, якое зьнікла ў вялікае колькасьці добрых пачуцьцяў.

І вось калі ўжо стала настолькі сьветла, што можна было пабачыць вёсачку ўдалечыні, зноў жа пад сьпевы пачалі пакрыху зьбірацца дадому. Нягледзячы на зразумелую стому, усе былі задаволеныя і ўдзячныя: мы – гомельцам, якія прынялі нашае запрашэньне, а яны, у сваю чаргу, – нам за гасьціннасьць.

Дзяніс НОВІКАЎ
Фота аўтара

Прыйшоў ліпень...

Якія назовы найцяплейшага месяца году прыйдуць вам, сяброве, на думку? Старажытнарускі – страднік? А як жа, месяц хлебазбору... Адзін дзень год гадуе. Дзень улетку – за зімовы тыдзень. Ці, можа, дажджавік? Сапраўды, часам зь нябёсаў месяцовая норма ападкаў выліваецца нават не за дзень, а за лічаныя гадзіны. А яшчэ ж мы памятаем назоў "сенакос" – ад пары касьбы й складаньня сена. У XIX ст. ён называўся ліпец – ад пары цьвіценьня дробна-ліставое ліпы. Аднак на пачатку нашага стагодзьдзя назоў зьмяніўся на сучасны.

Сугучны яму назоў ёсьць у многіх славянскіх народаў. Ува ўкраінцаў гэта лыпень, чэхаў – ліпэн, палякаў – ліпец, славакаў – ліпан, харватаў – ліпань. А вось, прыкладам, ангельцы, немцы, галяндцы, данійцы, балгары й расейцы дасюль называюць "макаўку лета й году" у гонар рымскага імпэратара Юлія Цэзара.

У ліпені духмяна цьвітуць ліпы, грэчка, скрыпень. А ўжо на пачатку месяца замаўкае зязюля, неўзабаве – й салавей. Такім чынам – ліпень! Найсьпякотнейшы, найдаждлівейшы з усіх сваіх дванаццацёх братоў. Сэрца лета, вяршыня году. Мала хто ведае, што ліпень называлі яшчэ грамавіком. Ды бывае, што грыміць-грыміць, а дажджом і ня пахне: "зь вялікае хмары – ды малы дождж".

У даўніх летапісах зафіксавана: у 1230 годзе дажджыла з канца сакавіка да канца ліпеня. Нешта падобнае заўважалася й у 1902 годзе. Анамаліі апошнім часам сталіся часьцейшымі. Як ня кожнае дрэва йдзе ў справу, гэтак і ня кожны прагноз спраўджваецца. Ці не з увагі на гэта Францускiя Акадэмія ў свой час адмовілася ад прагназаваньня надвор'я на трывалую пэрспэктыву, каб не кампрамэнтаваць свайго добрага імя?

У кожнай мясьціне – свае заканамэрнасьці й адхіленьні ад нормы. І толькі працяглыя й сыстэматычныя назіраньні дапамогуць вам рабіць уласныя прагнозы.

Віталь БУГАЁЎ

Прафсаюзы ў ЗША – рэальная сіла

Прэзыдэнт ЗША Біл Клінтан падпісаў рашэньне аб спыненьні агульнай сыстэмы гандлёвых прэфэрэнцыяў у адносінах да Беларусі.

Пра гэта абвесьціла Шарлен Баршэўскі – гандлёвы прадстаўнік Злучаных Штатаў. Паводле ейных словаў, асноўнай прычынай адмены ільготаў для Беларусі зьявілася парушэньне правоў працоўных ў нашай краіне. Згодна са стандартнай працэдурай, рашэньне ўступіць у сілу праз 2 месяцы.

Наогул, сыстэма гандлёвых прэфэрэнцыяў разьлічаная на падтрымку палітычных і эканамічных рэформаў у краінах, якія знаходзяцца на шляху разьвіцьця. Як раней паведаміла амбасада ЗША ў Беларусі, да разгляду гэтага пытаньня ўлады Злучаных Штатаў зьвярнуліся па ініцыятыве Фэдэрацыі амэрыканскіх прафсаюзаў AFL/CIO, якая аб'ядноўвае каля 13 мільёнаў чалавек.

Адмена прэфэрэнцыяў закране каля паловы беларускага экспарту ў ЗША – пры гэтым мытныя плацяжы ў сярэднім павялічацца на 5%. Гандаль са Злучанымі Штатамі склаў за 1999 год 1,7% ад агульнага зьнешняга тавараабароту Беларусі.

Паводле БЕЛАПАН

Шаноўныя таты і мамы!

Калі вы хочаце, каб вашыя дзеці з наступнага навучальнага году вучыліся на беларускай мове, але ня ведаеце з чаго трэба пачаць і куды зьвяртацца, каб гэтага дамагчыся – зьвяртайцеся да нас. Разам мы вырашым усе праблемы! Для дзетак дашкольнага ўзросту мы маем намер гэтым часам арганізаваць беларускамоўнае асяродзьдзе.

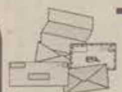
Чакаем вас і вашых прапановаў!
Тэлефануйце: 32-33-24

Магілёўскі грамадзкі Бацькоўскі камітэт

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта.
Заснаваная Магілёўскім ГА «КОЛА СЯБРОЎ».
Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.
Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэл./факс: 31-04-15, 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 26. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 06.07.2000 г. а 17.00.